

Talpas pohár - vaddisznóvadászat ábrázolásával

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	19070
Alkotó:	Beutmüller, Caspar (1585 - 1618)
Készítés ideje:	16. SZÁZAD VÉGE
Készítés helye:	Nürnberg
Jelzés:	szájperemén hitelesítő-és mesterjegy (Rosenberg 3, Nr. 4046/i)
Anyag:	ezüst
Technika:	aranyozott; öntött; trébelt; vésett díszítés
Méretek:	magasság: 9,4 cm talpátmérő: 6,6 cm

Azonos kialakítású párdarabja: IM ltsz.: 19068 ltsz.

Az azonos kialakítású két pohár öntött talphoz kapcsolt rövid, öntött szárgyűrűből és azon ülő trébelt pohárrészből épül fel. A domborodó talpon körben plasztikus maszkok: szakállas férfi, női és angyalfejjel, közeikben gyümölcsdíszek. A szárgyűrű egy-egy ovális mezőjében tájháttérrel ábrázolt fekvő női, illetve férfi alak, melyeket gyümölcsdísz és puttó választ el. A pohártest hólyagsorral trébelt alsó harmadát kiugró perem különíti el a felső sima oldalú, vésett résztől. A két pohár közötti különbség a vésett jelenetekben van.

Az egyik poháron (IM ltsz.: 19.068) tájban, illetve faluszélen játszódó életképeket látunk: vadászatra induló előkelő lovasok, egyikük sólymot visz karján, előttük hajtó kutyákkal, arrébb fát vágó, rőzsét hordó, karót leverő és további emberalakok. A másik poháron (IM ltsz.: 19.070) egy vaddisznóvadászat jelenetsorát ábrázolta a mester. A táj háttérében kihúzott hálót látunk, míg az előtérben kivont karddal vágató úr és hajtói a beteretelt, csapdába szorított vaddisznókra támadnak. Az egyiket körbefogták a véredek, a másik ezt látva menekülőre fogta, de lándzsás vadász állja útját.

A vésett jelenetek a német reneszánsz kismesterek stílusjegyeit mutatják. A kívül belül aranyozott poharak egykor talán egybejáró pohársorozatot alkottak.

Caspar Beutmüller egy hasonló talpas poharát őrizi a British Museum (ld. [itt](#)).

Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében két hasonló kialakítású, bibliai jeleneteket ábrázoló talpas pohár is található, melyeket az 1592-1612 között Nürnbergben működő Franz Dotte jelzett (ltsz. 19069 19072).

Irodalom

- Simonyi István, Pandur Ildikó, Békési Éva: *Reneszánsz ötvöskincsek. Az Iparművészeti Múzeum kiállítása.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2008. - Nr. 6.
- *Nürnbergi Goldschmiedekunst 1541-1868*, Band I, Teil 1. Germanisches Nationalmuseum, Nürnberg, 2007. - p. 52. Nr. 06.
- a kiállítást rendezte: Szilágyi András, Békési Éva: *Nürnbergi ötvösmunkák: XV-XIX. század.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - Nr. 13.
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 167. (Szilágyi András)
- Szerk.: Pulszky Károly, Radisics Jenő: *A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma.* Franklin Társulat, Budapest, 1884. - III. terem, p. 30., Nr. 31.

